

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 1. Desumpta ex cap. 20. & 21. lib. Numeri, in quibus describitur
Murmur Populi & aquæ contradictionis, Moysisque diffidentia. Alterum
Murmur Populi nauseantis Mann: & hinc à Deo meritò ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

FASCICULUS XXV.

Doctrinarum Moralium & Asceticarum.

Doctrina I.

Desumpta ex cap. 20. & 21. lib. Numeri, in quibus describitur Murmur Populi & aqua contradictionis, Moysisque dissidentia. Alterum Murmur Populi nauseantis Manna: & hinc à Deo meritò puniti, sed liberati à vulneribus per Serpentis anei aspectum.

N. 159. Considera I. **T**Antam esse Providentiam Dei, ut citius contingat è durissimo silice fluere aquas, quàm unicum divinæ relictum curæ, siti aut fame perire. Nemo debet de vita sua desperare, ait S. Hieron. in Psal. 107. Nemo timeat, nemo debet dicere: si semero, unde habeo vivere? si infirmus factus fuero, unde vivo? Christum habes, & times? si volatilia pascit, dubitas: quòd possit te pascere? Diabolus pascit suos homines, & Christus non pascat servos suos? tenuis quidem videri posset commeatus, milites Dei sustentari solâ aquâ & pane, nullò aliò accedente condimentò; sed hem! profitetur Scriptura Sacra Sap. 16. *Angelorum esca nutritivisti populum tuum, & paratum panem de caelo prestivisti illis, sine labore, omne delectamentum in se habentem.* Quòd si in hoc uno edulio, cujusvis obsonii sapor pro voto respondit omnium palato, certè nec his aquis mellis dulcedinem abfuisse credendum est. Quid? cum jam cupedias coelestes nausearent, carnibus inhiantes, asseritur: coturnices in circuitu castrorum itinere unius diei è caelo demissas esse, eò numero, quem numerari non posse canit Propheta regius Psal. 77. *Pluit super eos sicut pulverem carnes, & sicut arenam maris volatilia pennata &c.* Habe igitur morem ô Christiane Lector! monitis S. Petri, vî quorum vult omnem sollicitudinem nostram projici in Deum. Projici inquam, non tantum reponi: dum expressè utitur hòc vocabulò projicientes. Est autem magna disparitas, inter hæc duo, dum res projecta censetur penitus abjecta, reposita verò aliquantulum saltem reservata. Jubet ergò Divus Petrus: omnem prorsus curam de bonis temporalibus, victum & amictum concernentibus, in divinæ Providentiæ

dentiae finem penitus abjici. Hiscè Petri monitis præluscrat summus ille, & jam citatus divinæ Providentiæ Panegyrista David Psal. 54. cantans: *Facta super Dominum curam tuam, & ipse te enutriet.* S. Cajetanus Theatinorum Fundator tantam fiduciam fundaverat in his verbis: ut filios suos ne quidem à fidelibus eleemosinam petere voluerit, & tamen tot jam annis largiter pastos vidit Orbis. Seraphicus Pater Franciscus in generali Conventu fratrum suorum, quem ipse primus celebraverat: cum quinque millia virorum confluxissent, ipsissima verba præstantissimi seculi loco eis apposuit. Aderat Francisco Patriarcha Dominicus, cui videbatur, sapere nonnihil aliquam Dei tentationem, si tam copiosæ multitudini de alimentis non prospiceretur. Sed ecce! ex omnibus finitimis urbibus & pagis fit concursus hominum, varii generis comæatum, suppellectilem & vasa deferentium. Tam evidenti Providentiæ divinæ testimoniò confirmatus Franciscus poterat Pontifici suscitanti, quis suos aleret? merito repone: *Matrem quidem habemus pauperem (Religionem) sed Patrem divitem in cælis* Francisci exemplò roboratus Patriarcha Dominicus, dum Romæ fratribus stipem mendicantibus nec mica in eleemosinam cessisset, jussit nihilominus mensæ vacuæ omnes assidere: & subito comparuere duo juvenes, qui panes miri candoris apposuerunt, incipientes ab eo, qui infimò locò confederat. S. Ignatiò Lojolæ divinæ Providentiæ filio bilem videbatur movisse non nemo asserens: Miraculum esse, quod tantis temporum angustiis tot socii alerentur, respondebat enim: hocinè miraculum, ut appellas? miraculum esset, si res aliter se haberet P. Rhoemp. l. 2. c. 5. Quare Hugo Cardin. Verba Christi Matth. 6. dicentis; *Respicite volatilia &c.* interpretatus ait: *verisimiliter exponi possunt hæc de Religiosis, qui nec serunt, nec metunt, & nihil in terra querunt: atque ab omni mundana sollicitudine semoti, solâ contemplatione in cælo degunt.* Quò ergo Christiane Lector minor tibi fuerit cura de rebus, ad victum necessariis: eò major erga te erit Dei Providentiæ & largitas. Quin imò justam Dei in te provocabis Iracundiam, si cum incredulo Moyse ob nimiam sollicitudinem de divina dubitabis Providentiâ. Dico: *Ob nimiam sollicitudinem: non enim damno laborem, qui victus acquirendi causâ adhibetur, ne videar ad otandum tibi aperire januam: Solliciti esse vetamur,* ait Author imperfecti operis: *laborare autem jubemur; sic enim Dominus loquens ad Adam non dixit: sum sollicitudine tibi facias panem, sed cum labore & sudore faciei tue &c.*

N.160. *Considera 2.* Tantò majus obstaculum homines esse habituros in possidendis bonis cœlestibus quantò fuerit eorum major affectus ad comparanda bona terrestria, prout testatur S. Scriptura cap. 21. Israëlitis displicuisse cœlestia fercula, quando recordati sunt carniùm Ægypti. Ingeniosum est illud S. Augustini dubium, scribentis in 15. cap. Genes. ubi quærit: cur Deus solis arboribus & plantis non benedixerit, creaturis aliis benedicens? sed hoc ipsum resolvens dubium, respondet; hoc ea de causa factum esse, quòd arbores & plantæ per radices & simbrias suas terræ inhæreant, de cœlestium in fluxu parum sollicitæ. Cum autem teste Philosophò homo dicatur *inversa arbor*: hinc Deum intimasse, illos homines cœlestibus donis ac influentiis esse indignos, qui arborum instar suis affectibus terræ essent infixi. Diogenes cæcus Idololatra hoc ipsum sine laterna clarè intuebatur. Quare dum supremum jam duceret spiritum, hoc testamenti tabulis cautum reliquit: ne cæterorum hominum more supinus mandaretur terræ; se namque non dubitare, futurum aliquando, ut mundus tam perversus rursùm convertatur. Tum porrò aliis in terram pronis, se faciem in cœlum erectam habiturum. Talem sepulturam viri sancti, ante physicam mortem civiliter & moraliter jam mundo mortui, sed cœlo viventes, sibi elegere, Isaia monitis obsecuti, cap. 40. dicentis: *Levate in excelsum oculos vestros, & videte quis creavit hæc.* Hos inter Primatum tenuit Turonensium Præful, qui jugi aspectu inhærebat cœlo, eaque nota à cæteris mortalibus dignoscabatur, ut nomen isthoc sortitus sit *suspex cœli*. Cumque lethali febre correptus jaceret, oculis in cœlum erectis rogatus est à discipulis, ut corpore tantisper versò quiesceret, dum vis morbi remitteret: *sinite me*, aiebat, cœlum potius quam cœlum videre, ut suò jam itinere iturus ad Deum spiritus, dirigatur. S. Macarius supernis tantummodo inhæsurus, se cum decreverat: quinque integris diebus ita mentem componere cum Deo, ut aliud non cogitaret, quam cœlum & Deum. Eò fine casulam suam conclusit, nulli hominum responsum daturus. Vix biduum exegerat: cum ecce! Dæmon prægnoscens, quantis vir iste è cœlo foret replendus donis & gratiis, si præsignatò tempore mera cœlestia tractaret, casulam incendit tam voraci flammâ, ut etiam storea, cui vir sanctus infederat, cœperit ardere. Utinam Christiane Lector unâ tantùm per diem horulâ cogitationes tuas, terrenis rebus abstractas cœlestibus infigeres! ò quot benedictionibus,

nibûs, quot gratiis abundares ! eveniret tibi per brevî, ut cum S. Paulo rerum terrenarum pertæsus exclamares : omnia arbitror ut ster-
cora. Nam certa res est S. Gregoriô Homil. 11. in Evangel. teste :
*Qui celestis vitæ dulcedinem cognoverit, ea qua in terris amaverat, libenter relin-
quit, quia in comparatione illius vilescunt omnia.* Sicut enim naturali ordi-
ne, ubi sol suos explicavit radios, illicò minora lumina suos abscon-
dunt splendores, ac desinunt videri ; ita omnis auri fulgor, gemma-
rum nitor, facierum pulchritudo, ad unius cœli, benè considerati
splendorem, in Christiana occidunt anima, æstimariq̃ue desinunt. Fin-
ge tibi hominem, ignobili in tugurio natum, & potiori vitæ tempo-
re ibidem nutritum esse. Hic planè suum apprimè laudabit domi-
cilium, paucos ei pares, vix dum superiores dari in orbe lares credit,
donec aliquando in amplam urbem divertens, aspiciat Palatia, in
Palatii excultas tapetibus cameras, crystallô illuminata cubicula. Ta-
libûs visis stupore defixus incipiet hære, ac tum primò suum sibi
mapale sordescere, omnia in illo nimis vilia, nimis angusta, ac peni-
tûs nihil habenda videri. Sic eveniet illis, qui diu terrenis immerfi, ar-
bitrabantur par, aut superius illis bonum non posse reperiri. At quam-
primùm mentis suæ oculis cœperint cœlestia contemplari, jam vo-
luptates omnes, honores & divitias, quas antea tanti fecerant, in cœ-
lestium comparatione incipient contemnere, & pedibûs calcare, cum
Ignatio Lojola exclamantes. ò quàm sordet mihi terra, cum cœlum
aspicio. Id ipsum tibi continget Christiane, si talem egeris Astrolo-
gum. Quare Moysen imitaturus, pone ante oculos mentis tuæ cœle-
ste illud sidus, serpentem, figuram crucifixi Salvatoris, in quo latent
omnes delitiæ & divitiæ cœlestes. Cerne : quomodo ille terrenis
omnibûs amore tui nudatus è stipite pendeat, ut tu illius considera-
tione discas te quoque exuere terrenis omnibûs, in æternum cum
ipso cœlestia possessurus.

Doctrina 2.

*Desumpta ex cap. 22. 23. & 24. lib. Numeri, in quibus describitur correptio
Balaam Prophete facta ab Angelo & Asina loquente. Data Israëlitis
Benedictio à Balaam & votum de morte Justorum. Tertia denique Bene-
dictio Israëlitarum & Vaticinium de futuris &c.*

F f 2

Consi-